

La Bauma

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Prop del camí que de Cercs porta a la Casanova de les Garrigues. Al peu de Roques Blanques.

Coordenades:

Latitud: 42.14243
Longitud: 1.84458
UTM Est (X): 404524
UTM Nord (Y): 4666236

Classificació

Número de fitxa 08268 - 7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Dolent

Notes de conservació: La volumetria de la casa es conserva pràcticament sencera, però mostra part de les teulades i d'alguns forjats interiors ensorrats. Els murs mostren algunes esquerdes i la vegetació en cobreix algunes parts.

Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL, núm. 981-I, de 13/04/2005
Número inventari si. IPA 30686

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001101500DG06F0001AP
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Descripció

Situada en el vessant sud del torrent de les Garrigues, trobem la casa construïda adossada a una paret de roca anomenada Roques Blanques.

Les estructures que conformen la Balma són la casa, bastida adossada a la roca, i alguns annexes destinats a paller, magatzem i corts.

L'estructura de la casa està formada per dos volums principals adossats i disposats conformant una planta rectangular allargada, amb un reclau; va ser construïda en paral·lela a la roca on s'adossa. El conjunt mostra diferents fases constructives degut a ampliacions i modificacions. La paret de roca on hi ha la casa té una disposició est-oest, determinant una orientació de la paret cap al sud, orientació que pren el frontal principal de la casa. La casa consta de planta baixa i dos nivells, el darrer dels quals és sota-coberta; a més, part de l'estructura té un nivell més que queda semisoterrat. Pel que fa a la coberta, la teulada és a un sol vessant, recolzant-se a la roca natural per la part posterior i desaiguant el vessant cap al sud. En conjunt, els murs són bastits amb pedres irregulars en formes i mides; pel que fa a les cantoneres, aquestes són formades per blocs de pedra més o menys desbastats. La majoria de les obertures són de tipologia senzilla, en general, formades per brancals sense diferenciar dels murs o per pedres més o menys desbastades i, en la majoria de casos, amb llinda de fusta. La distribució de les obertures en façana és força regular. En la façana del cos de més a ponent, destaca una gran obertura de línies rectes, a manera de galeria o eixida al nivell sota-coberta. En el volum de més a llevant, trobem altres obertures a destacar, en aquest cas a nivell de planta baixa, hi ha alguna obertura de llinda d'arc rebaixat fet amb lloses i pedres desbastades disposades a plec de llibre. Un exemple el trobem en l'obertura d'accés a la part més de llevant del conjunt de la planta baixa; un altre arc, en aquest cas cegat, el trobem en una mitgera també a nivell de planta baixa.

De l'interior, destacar la presència de la roca en tota la part posterior de la construcció. D'altra banda, tot i que l'edifici presenta parts ensorrades i en procés d'enrunament, interiorment encara podem observar part de la distribució dels espais, podent fer esment a que a nivell de planta baixa, pel costat de ponent, es distingeix l'espai destinat a cuina i sala-menjador, conservant-se el forn de pa, la campana, part dels fogons amb la cendrera, i una finestra amb festejador. En conjunt, els usos dels espais és l'habitual per aquest tipus de masies, la planta inferior destinada al bestiar, la superior a usos comuns i habitacions, i el darrer nivell a més habitacions i espais de magatzem.

Al davant de la casa, pel costat sud hi ha restes d'estructures que semblen correspondre a algun paller i a coberts destinats a magatzem o bestiar.

Pocs metres al sud-oest trobem un paller, de planta rectangular, dos nivells i coberta a dos vessants. Mostra una estructura definida per una gran obertura centrada en façana, en concret a ponent, que ocupa els dos nivells de planta, és de línies rectes i emmarcada als brancals per carreus desbastats.

Observacions:

A uns 100 metres al sud de la masia discorre el torrent de les Garrigues.

Actualment la masia consta protegida com a BCIL, núm. 981-I, per Acord de Ple del Consell Comarcal del Berguedà, de 13/04/2005. S'està en tràmits d'afegir la protecció addicional de Zona d'Expectativa Arqueològica (ZEA), per les possibles evidències d'estructures més antigues.

Història

El lloc de la Balma correspon a una tipologia d'hàbitat que es troba documentada en diversos assentaments des del període medieval, en concret des del segle IX. Cal anotar, que són pocs els exemples de masies d'aquesta tipologia conservats. Tanmateix, aquest tipus d'habitat són indrets que per les seves característiques poden haver estat lloc d'ocupació humana des de temps molt antics.

La volumetria de la casa mostra diverses fases constructives corresponents a diferents períodes. Gran part de l'estructura sembla correspondre a una cronologia entre els segles XVII i XVIII, tot i que amb reformes i ampliacions posteriors. Cal dir, però, que tal i com s'ha indicat, l'ocupació de l'indret pot recular fins al període medieval, raó per la qual podrien conservar-se parts de l'estructura més antigues. L'estat de conservació no permet fer una valoració més detallada dels interiors, ni detallar l'existència o no d'elements arquitectònics conservats de fases més antigues.

A nivell documentalment, podem fer referència a la cita de la masia en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat corresponent al poble de Cercs hi ha anotada la Balma, en la que hi ha registrat Ramon Mayol.

Bibliografia

AYMAMÍ, G. (2010): "Notes sobre el trogloditisme al Berguedà", a L'Erol, núm. 106. Berga: Àmbit de Recerques del Berguedà.

PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa RU. 5. Ajuntament de Cercs.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991): Guia d'Art del Berguedà. Berga.

TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 64-65 (itinerari 13), Barcelona.

